

Arkeologisk utredning, Kurrokveik, Arjeplogs
socken och kommun, Lappland,
Norrbottens län,
2015

Av
Lars Liedgren

Rapport
Silvermuseet

Administrativa uppgifter

Institutionens dnr:	2015/042-02.
Finansiär:	Sweco Environment.
Fornlämningsnummer Raä och egen serie:	Eget nr SMA 1.
Kommun:	Arjeplog.
Socken:	Arjeplog.
Landskap:	Lappland.
Fastigheter:	Kurrokveik 2:7,2
Typ av uppdrag:	Arkeologisk utredning.
Datering:	medeltid-historisk tid.
Typ av fornlämning:	Härd.
Förberedelse:	1 tim.
Fältarbete, antal dagar och tid:	12 tim, 5-6, 8/10, 2015.
Antal rapportdagar:	7 tim.
Antal fyndhanteringsdagar:	0.
Undersökningsledare:	Lars Liedgren, Silvermuseet.
Rapportansvarig:	Lars Liedgren, Silvermuseet.
Underskonsulter:	-
Undersökt yta (ha):	Ca 1,2 km ² .
Koordinatsättning:	SWEREF 99 TM, ±1 sdv.
M ö.h:	420-425 m öh.
Kartblad :	25H 4-5 i-j.
Dokumentation övrig:	Beskrivningar i fält, förvaras i Silvermuseets arkiv.
Digital dokumentation, programvaror etc:	Endast digitala fotografier.
Dokumentationsmaterial, övrigt:	Förvaras i Silvermuseets aktarkiv.
Digitala foton:	Total finns 5 digitala fotografier: acc. 2014:139-142, se vidare fotolista kap QQQ .
Summa fyndmängd:	0.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	01
2 Sammanfattning.....	01
3 Syfte.....	01
4 Fyndhantering.....	01
5 Områdets förutsättningar.....	01
6 Fornlämningar.....	01
7 Undersökningens utgångspunkter och utförande	04
8 Resultat.....	04
9 Tolkning av utredningsresultatet.....	04
10 Referenser.....	04
11 Bilagor.....	05
11.1 Beskrivning av anläggningar.....	05
11.2 Bedömning av exploateringsområde.....	05
11.2 Fotolista.....	05
11.3 Bilder.....	06

1 Inledning

På uppdrag av Sweco Environment (SMA 2015/042-02) har Silvermuseet genomfört en arkeologisk utredning, omfattande ca 1,2 km², med anledning av detaljplan inom fastigheten Kurrokveik 2:7.2, Arjeplogs kommun, Lapplands landskap, Norrbottens län, 5-8 oktober, 2015 (fig. 1). Området är beläget strax öster om Lerviken, Uddjaur och N, S om Lervikstjärnen och S om byn Kurrokveik inom Arjeplogs kommun (fig. 1).

2 Sammanfattning

Utredningsområdet bestod till största delen av myrmarker, myrlänt mark samt sumpiga områden. I detta landskap fanns även en del höjdsträckningar, ofta blockiga och steniga med fuktig och mossbeklädd mark. Området var i de beskogade delarna beväxt med främst yngre tallskog. Potentialen för fornlämningar inom området är låg. Trots detta påträffades en tidigare okänd fornlämning, i form av en härd, i Ö kanten av utredningsområdet. Dessutom noterades enstaka äldre stubbar varav en del högstubbar som kan ha ursprung i lavtäkt.

3 Syfte

Syftet med utredningen är att fastställa om fornlämningar och andra kulturlämningar förekommer inom utredningsområdet. Nya lämningar beskrivs, koordinatsätts, fotograferas samt märks ut i fält med fornlämningsband.

4 Fyndhantering

Vid utredningen tillvaratogs inga fynd.

5 Områdets förutsättningar

Området ligger omedelbart öster om Uddjaur och kan tidigare haft förbindelse med sjön. Det aktuella området består i dag av myrlänta marker med torrbackar. Myrarna kan ev. tidigare ha varit öppet vatten. Av förmodade vattenspeglar är endast Lervikstjärnen kvar. Ny forskning har även visat (Hörnberg *et al* 2004) att Uddjaurs vattensystem succesivt har utvecklats till den sjö som i dag är, d.v.s. den har med tiden utvidgats. Detta kan möjligen ha lett till en försumpning av det nu aktuella utredningsområdet.

6 Fornlämningar

Utredningsområdet har inte fornminnesinventerats. Utanför området, vid Uddjaurs strand, har Silvermuseet registrerat en boplats (Raä 3837) i samband med ett annat uppdrag 2006. De mest sannolika lämningarna inom utredningsområdet är härdar, kokgropar och boplatser.

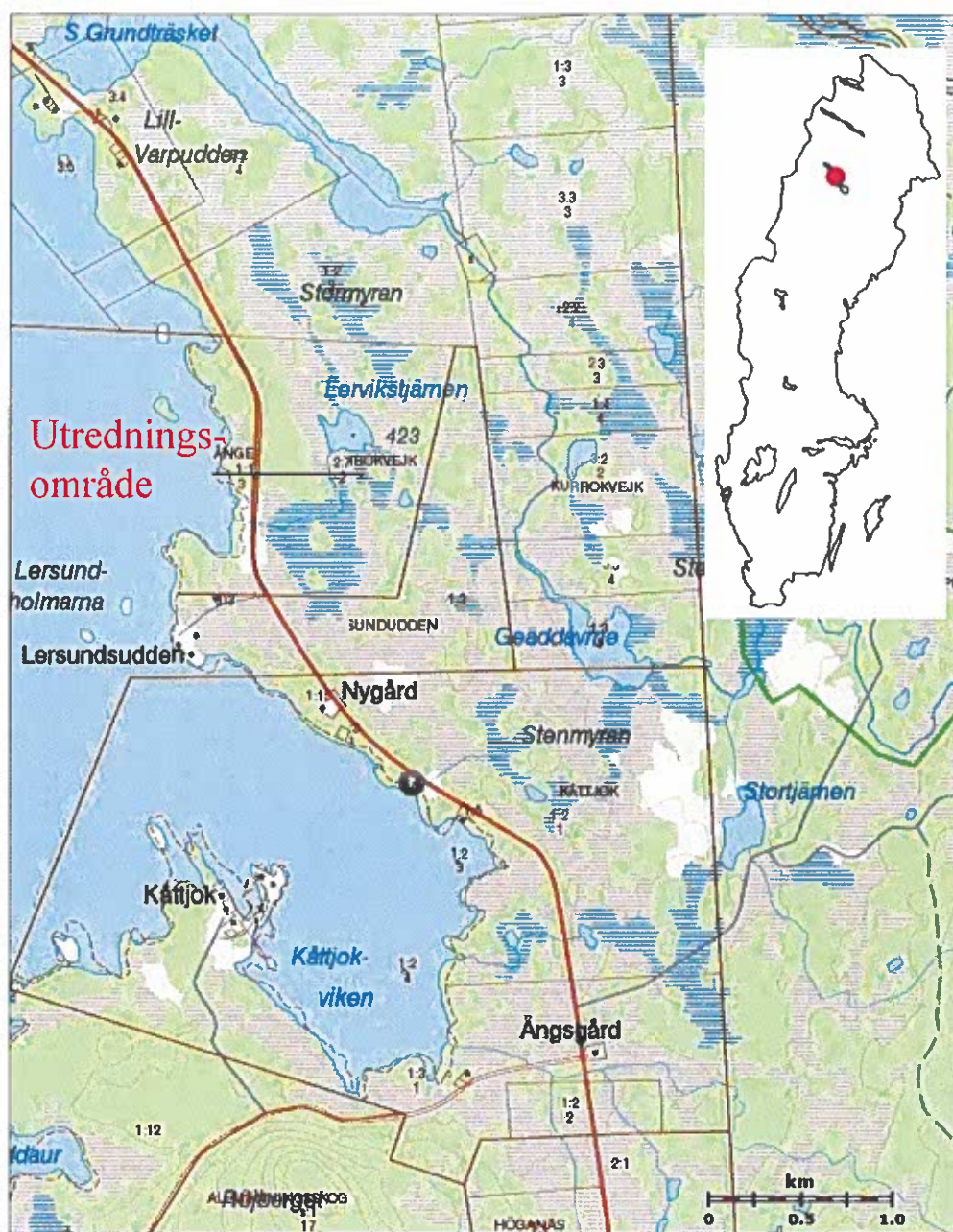

Fig. 1 Utredningsområde med närmaste omgivningar, efter FMIS skala 1:40 000. © Lantmäteriet 2012 Medgivande MS201203273.

Fig. 2 Flygfoto över utredningsområdet. Vägen samt vit linje begränsar området. Röd prick visar belägenhet för fornlämning. Skala 1:10 000.

7 Undersökningens utgångspunkter och utförande

Utgångspunkten för utredningen är i första hand att kontrollera förekomst av fornlämningar varav de mest troliga kategorierna utgörs av härdar, boplatser markerade av skörbränd sten, avslag, brända ben etc. och kokgropar.

Utredningen tar utgångspunkt i okulär besiktning samt sondning. Påträffade anläggningar beskrivs i enlighet med Riksantikvarieämbetets normer och koordinatsätts med GPS (SWEREF 99 TM). Samtliga påträffade anläggningar beskrivs, fotograferas och utmärks med fornlämningsband. Inom ramen för utredningen beräknas inga fynd att tillvaratas. Utredningen har kocentrerats till den västliga- samt NÖ delen av utredningsområdet där den planerade exploateringen ska genomföras.

8 Resultat

Vid utredningen visade sig stora delar av utredningsområdet bestå av myr, eller myrlänt och fuktig mark. Ganska stora områden, i samband med myrarna, består av flacka partier, besogade men myrlänta. I området var också en del högre sträckningar och moränbackar. De var genomgående beväxta med mossa och ris samt ofta ojämna. Här och var syntes även stentorg varav många är tydliga på flygfoto (fig. 2). Området är i sin helhet beväxt med yngre tallskog, främst 20-50 år gammal. På myrarna kan en del träd vara av äldre ursprung. Här och var noterades enstaka äldre stubbar varav en del högstubbar i NÖ, möjligen rester efter lavtäktsstubbar. Sammanfattningsvis kan man konstatera att det tämligen sällan påträffas fornlämningar inom denna typ av fuktig mark.

Trots detta hittades en fornlämning i form av en härd mot Ö gränsen av utredningsområdet (se vidare kap 11.1). Den var belägen på en flack torrbacke. Utanför utredningsområdet, mot NÖ, noterades ytterligare en härd på en flack torrbacke omgiven av myrar (ej beskriven här).

9 Tolkning av utredningsresultatet

Utredningsområdet är sumpigt och myrlänt och är besvärligt att röra sig i. Den påträffade härden är sannolikt ganska gammal. Den tillsammans med en del lavtäktsstubbar antyder att området i någon grad utnyttjats för renskötsel, kanske vintertid då det är mycket lättare att ta sig fram när myrarna är frusna.

10 Referenser

- FMIS (Riksantikvarieämbetets digitala fornlämningsregister).
 Hörnberg, G., Wallin, J.E., Pässe, T., Wardle, D., & Zackrisson, O. 2004. Holocene land uplift and its influence on fire history and ecosystem development in boreal Sweden. *Journal of Vegetation Science* 15:171-180.

11 Bilagor

11.1 Beskrivning av anläggningar

Härden var belägen på en liten flack höjdsträckning. En bit Ö och V om härden fanns stentorg. På platsen växte 30-40-årig tallskog med i markplanet mossa och ris.

SMA 1 Härd, närmast oval, 1,4 x 0,8 m (Ö-V) och intill 0,1 m hög. Kring kanten är en kännbar skoning med två synliga stenar i S kanten. Dessa är 0,1-0,2 m stora. Sondning visar på delvis stenpackning och rikligt med mörkbrun härdfyllning. Nästan helt beväxt med mossa och bärris. Koord. 7319486/0635346±5. Ett rimligt skyddsområde för härden torde vara en radie på omkring 50 m.

11.2 Bedömning av exploateringsområde

Större delen av det nu berörda exploateringsområdet består av sådan mark där det sällan aldrig förekommer fornlämningar. Marken är för ojämn, för stenig, för fuktig, för mossbeklädd och består även till stora delar av myrmarker.

11.3 Fotolista

Acc-nr	Objekt nr	Typ	Riktning	Kategori	Antal bilder
2015:139-141	-	Lervikstjärnen	Fr N	Översiktsbild	3
2015:142-143	-	SMA nr 1 härd	Fr S	Närområde	2

11.4 Bilder

Bild 1 Lervikstjärnen från N. Foto av L. Liedgren 2015.

Bild 2 SMA nr 1, härd. Den övermossade härden är belägen mellan jordsond och fornlämningsband, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.